

Paulus krach
wat hij meent,
stens wil.
dat de Messias
den „tekstus-
alle geloovigen
et de gedachte,
het profetisch
vorden en aan-
trus tot Jezus
daarna ook zijn
akelijkheid van
„Heere, wees
ieden”, waarop
eh twijfelt geen
trus' wederge-
rij, als anderen
nd voor het-
ts Petrus, door
en? Is ook de
t aan de orde
ie toen geleefd
jkheid moesten
en haar ver-

ter vrij te men-
niet „curieuse-
daarvan na-
orie eens recht
Christelijk Gere-
n wedergeboren
en zal? En als
er een rectorale
zelijk sijnboelt,
zeuke erin ziet?
erk groeit ook
ar ze zal ook
zake gedingen,
verd geworpen,
oe de exegese
eens uit zal
1. 1:15; 2 Tim.
3:14?

aat.
e en dergelijke
paalde groepen
hart vergroven
van het groote
heeft.
van sommigen
persoon) om te
asteren wat zij
groote afbreuk
kan den haard

ver dr Kuypers
en bewijs van
zijn leer der
seft, om het te
heidenen”; in
t een machtig
tegevonden, no-
rde oratie, dat
die leer noodig
zien, maar om
onwedergeboren
seeren:

comen moest
ratistischen ar-
uit de bestaande
te bestempelen
een leer noodig
ehen dat alge-
deel der Kerk
eer nu was te
e van alle „Ge-

Kuyper hoort
hting, die kan
eraan te het
voor de dooden
in theologische

I mogelijk, dat
dezelfde belijde-
valde „Weker”
d. H. Geest
met hetzelfde
ander zegt: gij
nover u op dit
tar een greintje
zien, dan moet
r daar spreekt
geref. kerkon-
edaan, worden
taal genegeerd
rôor die nadere

vortuizden, die
schreef ze wel
dachten, welke
lerzoek worden
k zijn.

an wjsbare
t niet. Het is
nde menschen,
m, de eenheid
in; en of wij
en, om te bij-
ndering.

we heransen

Ik weet wel, de hier besproken kwestie is maar één van de vele vraagpunten.
Maar als er werk wordt overgelaten aan de liefde, dan zal blijken, dat tegen andere aanklachten minstens evenveel is in te brengen als hier tegen de beweringen van docent v. d. S. uit de geschriften van dr Kuypers veel saam te lezen — zonder eenige moeite.
Ja, zonder eenige moeite.
Want een artikelenreeks als deze is gemakkelijk te schrijven voor iedereen, die een paar boeken van dr Kuypers heeft.
Deze artikelen missen alle verdienstelijkheid; en dat is voor wie ze schreef hun grootste verdienste: want het is zijn sterkste argument.
Al zou ik me totaal vergissen: in de kerk van Christus mag men geen breuken uitroepen, waartegen ieder in de gauwigheid ook zelfs maar schijnargumenten voor het oprapen heeft.
Het was geen kunst, in de greppel, die te Apeldoorn gegraven, of opengehouden werd — voor de schouw — sand te werpen, ieder kon dat doen.
Laat men zeggen, dat de greppel nog niet gedempt is.
Als men ginds argumenten heeft, ik zal ze graag verwerken.
Maar laat men van breuken alleen spreken, waar de rotsen scheuren en de aarde heeft en God de voren diep heeft getrokken. Daar is meer gebeurd dan de formatie van een greppel.
Want de kerk moet jagen naar eenheid.
En tot het jagen naar eenheid is een eerste vereischte: de waarheid spreken; al is ze hard en verdrietig te zeggen.

K. S.

UIT HET POLITIEKE EN SOCIALE LEVEN.

Volksinvloed.

In den loop van dezen zomer, heeft Dr F. Posthuma, als voorzitter van de Nederlandsche Maatschappij voor Nijverheid en Handel, een zeer belangrijke rede gehouden.
De spreker heeft allereerst de ontwikkeling van den volksinvloed geschetst. Langzamerhand is, in den strijd tusschen volksvertegenwoordiging en de Kroon, de invloed van de laatste afgenomen.
Steeds meer is het gegaan in democratische richting, zoodat thans, met het oog op de Kroon, gezegd kan worden: het volk regeert.
Doch met de toeneming van den invloed der Staten-Generaal op de Kroon en van het volk op de Staten-Generaal, is ook toegenomen de omvang van de bestuursstaak en de wetgevende arbeid.
En dan vervolgt de spreker:

„Wanneer ik mij rekenschap geef van alles, wat tegenwoordig onder het „regeren” begrepen is, van de ontzagwekkende uitbreiding der staatsstaak en van de veelheid der uiteenlopende onderwerpen, die om regeling vragen, dan mag ik, dunkt mij, als stelling poneeren, dat tot de bijzonderheden van dit alles de bemoeiingen der Staten-Generaal zich niet kunnen uitstreken. Onze volksvertegenwoordiging is niet samengesteld en kan als politieke instelling, draagster van algemeene staatkundige beginselen, niet samengesteld worden met het oog op zulk een taak. Men kan niet in een beperkt college als de Tweede Kamer, zoo veel deskundigheid vereenigen, dat daarmede inderdaad een actieve medewerking van het volk aan alle onderdelen van het bestuur zou zijn verwezenlijkt.

Ook om andere redenen behoort dit tot de onmogelijkheden.
Wat de departementshoofden betreft, het is veelal hun politiek cachet, het zijn de door hen beleden beginselen, die in de eerste plaats hun optreden als ministers bepalen. Het is ver van mij iets te willen afdingen op de bekwaamheid van de bewindslieden, die ons land regeren en geregeerd hebben, wanneer ik zeg, dat geen minister de werkzaamheden van zijn departement tot in alle details kan beheerschen. Het komt dus voor een groot deel op de departementsambtenaren aan.”

Het is dus eigenlijk wel tragisch.
Lange jaren is een moeizame strijd gestreden om den volksinvloed te vermeerderen en als eindelijk de strijd is gewonnen dan moet men constateeren, dat het apparaat waardoor de volksinvloed zich bij uitstek zou doen gelden, totaal ongeschikt is voor de omvangrijke taak der regering.

Toch brengt dit den spreker niet tot een twijfelen aan het eens gekozen ideaal der volksregering.
„Is trouwens niet de eerste keer in de historie, dat de regering van allen over allen een onmogelijkheid blijkt te zijn.

Telkens opnieuw bleek op het moment der verwezenlijking, dat het volk zichzelf niet regeeren kan.

Zoo wordt dan ook thans in de aangehaalde redevoering door Dr Posthuma, na de erkenning, dat er thans van werkelijke volksregering geen sprake is, gezocht naar nieuwe vormen waarin het beoogde kan verwezenlijkt worden.

De weg, die dan gewezen wordt, schijnt op het oog ontleend te zijn aan wat de anti-revolutionaire partij heeft nagestreefd.

Het moet gaan in de richting van de decentralisatie, doch het is niet het decentralisatie-systeem der Fransche revolutie, waarbij het land in stukjes en brokjes wordt verdeeld, die al hun rechten ontleenen aan den almachtigen staat, maar een decentralisatie naar belangen, waardoor aan belanghebbenden de regeling van eigen aangelegenheden wordt overgelaten.

Dit zal kunnen geschieden door de Kamers te ontlasten en de voorbereiding van wettelijke maatregelen te doen plaats hebben door de organisaties der belanghebbenden.

Doch niet alleen de wetgeving, ook de uitvoering zou voor een groot deel aan hen worden overgelaten.

Thans reeds hebben wij in den Hoogen Raad van Arbeid, in den Onderwijsraad en meer dergelijke instellingen de vormen gevonden, waarin de komende decentralisatie zich zal kunnen uiten.

Door deze decentralisatie zal de belangstelling en medewerking des volks worden geprikkeld, de kiezersgunst zal aan beteekenis verliezen en zoo zal langs dezen weg en nu in der waarheid het oude ideaal bereikt worden, de zelfregering van het volk.

Ongetwijfeld is in dit alles veel, waarmede wij het eens kunnen zijn.

Ook wij zijn voorstanders van een rechtmatigen volksinvloed, al is dit heel iets anders dan: „het volk regeert”.

Ook wij streven voor decentralisatie en zijn geen aanhangers van de leer van het staatsvermogen.

Toch is er een belangrijk verschil.

Een verschil in het beginsel en een verschil in de uitwerking.

Op het eerste wees reeds Groen van Prinsterer toen hij schreef: „Waar, volgens vrijzinnige theorieën, de gehoorzaamheid aan God, als grondslag van het staatsrecht wegvallt, worden vrijheden en regten verleend, niet erkend”.

„Vrijheden en regten; ja, doch voor zoolang en zoover de staat het vergunt.”

„Door de ontwikkeling der vrijzinnige theorieën wordt men naar het absolutisme geleid.”

„Het goedvinden der meerderheid, onder den naam algemeen welzijn en publiek belang, is, in elke sfeer, de bron en toetssteen van waarheid en wet.”

„Zelfstandig aanzijn en verkregen regt, wijken voor de eischen van algemeenen wil en publieken dienst.”

Daartegenover kent Groen, in zijne beginselen, den grond voor een wettig protest tegen het alvermogen der wet.

Dan is er het verschil in de uitwerking.

Dr Posthuma wil langs de decentralisatie der belangen komen tot het oude ideaal: „het volk regeert”.

Maar als belangengroepen de staatsmacht hanteeren om eigen zaken te regelen, dan zal vrij zeker het belang der meerderheid den doorslag geven.

Voor het groote gevaar, dat hierin schuilt mogen wij niet blind zijn, ook tegenover de wenschen, die soms uit eigen kring gehoord worden.

Ten volle onderschrijven we dan ook wat in het eerste nummer van „De Maatschappij” te dezer zake gezegd wordt: „Recht, mede in het sociaal-economische leven, ziedaar wat dezerzijds wordt voorgestaan. Indien men zich van het standpunt van het recht laat afdringen, en het belang tot richtsnoer gaat nemen, dan laat, met name op dit terrein, de strijd van allen tegen allen op. Principieel verandert dat niet, als het algemeen belang in de plaats van het particulier belang gesteld wordt”.

Arnhem.

E. VISSER.

LITERATUUR EN KUNST.

„De Bijbel als boek van Schoonheid”.

(Slot.)

In het vorig artikel wezen we op het inleidend gedeelte van Dr Wielenga's boek, de behandeling van datgene, wat gekend en erkend behoort te worden, zal men den Bijbel als boek van schoonheid kunnen zien. Thans komen we tot de beschouwing van het tweede deel, de bespreking van het onderwerp zelf.

Tot deze bespreking leidt de Auteur ons in met deze woorden:

„... (Wij) staan thans voor het practisch deel van onze taak: de schoonheid in den Bijbel zelf door het voorbeeld aan te wijzen! Wij willen dit Goddelijk boek doorwandelen als een landschap, waarin de Naam des Heeren heerlijk is, als een paradijs, waar ons nergens de toegang wordt verboden. Ook het meest verborgen hoekje noodigt ons: kom en zie! Van allen boom dezes hofs mag de geloovige vrijelijk eten....

In den Bijbel is, niet minder dan in de natuur, alle verscheidenheid van schoonheid, ge komt nooit uitgekeken: ieder onderzoek leidt tot nieuwe verrassingen. Hier geen kans op teleurstellingen, maar wel een prikkel om voort te gaan van heerlijkheid tot heerlijkheid.”

En dan volgt de Schrijver, den Bijbel beschouwende „als een letterkundig fenomeen”, de gewone indeeling van literaire kunst. Hij beziet de poëzie in haar natuurlijke vertakkingen van episch, didactisch en lyrisch, en het proza in dezelfde openbaringen. Daarbij merkt hij op, dat we het dramatische element missen, althans als kunstvorm, maar hij verklaart dit uit de gesteldheid der israelitische volksziel, die door en door lyrisch is.”

Maar het letterkundige is echter niet de eenige

factor, die de schoonheid van een boek bepaalt en vooral niet van een boek als de Bijbel. Bij de opperste kunst, die de Bijbel ten toon spreidt, gaat de kunst zelve schuil, vervalt alle gedachte aan „artistieke bijzakenheden”. Zonder daarom deze te verwaarloozen in z'n beschouwing („wat trouwens onmogelijk zou zijn, want de taalziel is zonder de woord- en stijlcarnatie ondenkbaar”) kiest Dr Wielenga een anderen weg ter benadering van de schoonheid des Bijbels, een weg, dien de Schrift zelf ons wijst. „God zelf gaf den mensch een driefoudig ambt, in verband met een, hem ingeschapen, driefoudig vermogen.” Hij gaf hem een redelijk verstand en de gave, de daardoor verkregen kennis in woorden weer te geven: een profetisch ambt; het gevoelsvermogen, dat in staat stelt zich in liefde te wijden aan de mystieke heerlijkheid der dingen: een priesterlijk ambt; het wilsvermogen, dat bewarenden en bouwenden invloed oefenen kan: een koninklijk ambt. En in aansluiting bij dit driefoudig vermogen, dat den heiligen Schrijvers is toebedeeld geweest, spreekt Dr Wielenga over de profetische schoonheid, d.i. de schoonheid, waarin het verstandelijk element overheerscht, de priesterlijke schoonheid, waarin het eigenlijk schoonheidsgevoel zijn mystiek werk doet, de koninklijke schoonheid, de triomfantelijke openbaring van de macht en de majesteit van den wil. Dit „driedeelig principieel van beoordeeling” is daarbij echter niet een verdeling van de schoonheid des Bijbels in drie groepen, want, herhaaldelijk bereikt de schoonheidsharmonie zoo groote hoogte, „dat de drie elementen gelijkelijk vertegenwoordigd zijn”. Maar 'tis „het goede middel, om den rijkdom van schoonheid in zijn volheid en veelsoortigheid te bezien en aesthetisch toe te eigenen”. En dat tot heiliging van Gods Naam!

* * *

Naar deze hoofdlijnen dan wordt de stof bewerkt, met voortdurende verwijzing naar den Bijbel zelf, om de schoonheid, waarover gesproken wordt, te doen zien. Daardoor is het U, als ge leest of ge gaat door een bloeienden hof, vol van kleuren, door een overvloeijende weelde van zon-overnoten pracht.

In regelmatig gang onze lezers te leiden door dezen hof van schoonheid, door nader opmerkzaam te maken op al de onderdeelen van elk der drie hoofdstukken, zou meer ruimte vragen, dan beschikbaar is. Daarom wijzen we slechts op de voornaamste punten, zooals die in de opschriften door den Schrijver zelf zijn aangegeven.

De profetische schoonheid wordt ontvouwd door een beschouwen van „de schoonheid van het Evangelie”, „de schoone architectuur van het boek” (in welk stuk bijzonder mooi geteekend wordt de organische orde van den Bijbel in de schijnbaar zoo ver-uiteenliggende deelen) „de schoonheid der bijzondere gedachten”, zooals die in de Heilige historie verwerkelijking vinden.

De priesterlijke schoonheid, die immers aansluit bij het gevoelsvermogen, wordt geteekend in „het gevoelselement in de taal des Bijbels” en in „het schoone proza” en „de schoone poëzie”. Dit gedeelte is naar ons oordeel het mooiste van heel dit mooie werk. Hier toont de Schrijver zich in z'n volle kracht: schoonheidsgenieter zelf, en staande in eerbiedige bewondering voor de heerlijkheid, die hij anderen wil doen zien. Er zijn vele fragmenten in dit hoofdstuk, die zelf proeven zijn van het schoone proza, rijk van taalkracht en in ritmiek der woorden melodieuze klanken-kunst. Men leze maar eens de stukken over „het lyrische proza”, „het volksdicht”, „de religieuze lyriek”. Dan pas gaat men verstaan, welk een weelde-overvloed van schoonheid in den Bijbel ligt uitgespreid voor het eerbiedig-bewonderend oog. De koninklijke schoonheid wordt aangegeven in de ontleding van „het koninklijk karakter der taal”, „de koninklijke zekerheid”, „de koninklijke activiteit”, „de koninklijke majesteit”.

Meer dan een dorre opsomming kunnen wij niet geven. Maar ze moge voldoende zijn, om te doen verstaan, welk een rijkdom van gedachten Dr Wielenga in dezen arbeid heeft neergelegd en een prikkel, om dit pracht-boek zelf te lezen, te genieten.

Want dat is voor alles de waarde van deze studie: zij verrijkt en verdiept.

Ze verrijkt, omdat een goudglans van schoonheid valt over gansch den Bijbel, die, stralend in zijn heerlijkheid als Woord van God, bovendien ook gezien wordt als de openbaring van het opperste schoon, dat alleen is in God. Meer dan eens zal elke Bijbellezers de schoonheid van de dichterlijke taal hebben gevoeld, vooral wanneer hij overvloed las, maar door dit boek wordt men tot een welbewuste onderscheiding van het schoone opgeleid en leert men haar zóó zien, dat men haar anderen kan doen zien. Door deze kracht beteekent dit boek een verrijking voor onze christelijke gemeenschap in haar geheel, die de Bijbel in het centrum stelt van haar onderwijs, en voor ieder onzer in 't bijzonder.

En ze verdiept, omdat over tal van punten vorklarend licht opgaat, waardoor we te beter den zin van het verhaalde leeren verstaan. Door de uiteenzetting b.v. van het schoone parallelisme worden vele psalmen en dichterlijke fragmenten in hun samenstelling duidelijk, door het onderrecht betreffende het wezen der schoone beeldspraak gaat men